

מדור מיוחד
להגל המצב השורר בארה"ק
פרטים בעמוד כ"ה

אור האמונה

ועדים באמונה ובטחון
שחוללו מהפך אדיר בחיי רבים
בשילוב סיפורים נפלאים

גיליון שבועי

18

תוכן העניינים

- א. [א] 'חיוזק' – דווקא מתוך הנהגת האדם בעת הצרה.....
- ב. [ב] החושך סיבת האורה [שערי תשובה].....
- ג. [ג] ויוסף ישית ידו על עיניך – הסתרת העיניים מלשאול ולהקור [משך חכמה].....
- ד. [ד] 'עוזר', 'מושיע', 'מגן' מקבילים לשלושה מיני דרגות בביטחון [נצי"ב; ספר הישר; הגר"א].....
- ה. [ה] בטחוני של האב מוגנת על בניו [אלשיך, רלב"ג].....
- ו. [ו] 'אז ישיר משה' – 'אז בעת הצרה אמרו שירה על הנס ה'עתידי' [קדושת לוי].....
- ז. [ז] ה' צלך – אף בענייני בטחון בישועה [בעש"ט, קדושת לוי].....
- ח. [ח] הנהגה הלכה למעשה באמונה ובטחון.....
- ט. [ט] 'אז יקראוני ולא אענה' – כי מדת הביטחון זקוקה לעבודת הכנה [רמ"ד וואלי].....
- י. [י] והאמין בה' ויחשבה לו צדקה – מדוע נחשבת אמונה זו לדרגה ומעלה [מהר"ל].....
- יא. [יא] שיעבוד תחת שלטון אחר – סתירה לאמונה [מהר"ל].....
- יב. [יב] כל העונה אמן בכל כוחו פותחין לו שערי גן עדן [מהר"ל].....
- יג. [יג] חייב אדם לברך על הרעה כשם שהוא מברך על הטובה – 'בשמחה' [אור החיים].....
- יד. [יד] ביאור ענין הסימנים של ערב ראש השנה [חכמת שלמה לרבי שלמה קלוגר].....
- טו. [טו] עצה טובה לתשובה – הי מרגיש [רבי ישראל סלנטר].....

בהרה - עקב תקלה טכנית - סגולת האבן תופיע בגיליון הבא בעז"ה

לרפואת ברכה ויהודה בן צופיה שמחה לרפואה שלימה

קח לך שותפות בהפצת הגיליון

מעל 1700 גיליונות כל שבוע

בתרומת 600 ש"ח תהיה שותף בהפצת 400 גיליונות

בתרומת 300 ש"ח תהיה שותף בהפצת 200 גיליונות

בתרומת 200 ש"ח תהיה שותף בהפצת 150 גיליונות

הצטרף לעוד אנשים שנושעו בזכות הפצת גיליון זה

לתרומה חייג עכשיו 052-7174414

שיחתו השבועית של הרה"ג הרב מיכאל בוגנים שליט"א*

סגולת הישועה - השמחה והביטחון בעת הצרה

[א'] 'חיוזק' - דווקא מתוך הנהגת האדם בעת הצרה

ברשותכם! אחרוג מעט מהרגלנו ונקבע את הועד היום כדי לספר בהרחבה את הנס שאירע לאחד מהאברכים שומעי הועד. ובין ביתרי הדברים ננסה ליטול מעט מוסר השכל.

נקדים נקודה חשובה. רגילים אנו לחשוב בטעותנו כי עיקר החיזוק שישנו מסיפורי ישועה הוא עצם הישועה, והצרה המתלווה לישועה אינה אלא כעין "היכי תימצוי", שהלא אם אין צרה אין ישועה. אבל האמת לא כן הדבר, עיקר מוסר ההשכל נמצא דווקא בהנהגת האדם באותה תקופה חשוכה, בעת צרתו ואנחתו, בזמן שהיה במעמקי ההסתר, והייאוש איים לכרסם בקרבנו, ואף על פי כן, הנהיג האדם את עצמו באופן הראוי והנכון למאמין ובוטח בישועתו, או אז, נוכל ליטול מנה גדושה של מוסר השכל, כי הלא ברי הדבר שהנהגתו זו היא המהווה את סיבת ישועתו.

משום כך חשוב לנו להבהיר במהלך סיפור הישועה שלפנינו את השתלשלות העניינים בזמן החושך לפרטי פרטים, כדי נוכל לקחת מוסר השכל, ולקבע בלבנו את האמונה והביטחון בהשי"ת.

ומדוע נצרכנו לקבוע ולייחד ועד מיוחד על ענין זה. אבאר במשל, אדם קיבל מתנה מאה שקלים, מה תהיה תגובתו?! מסתמא, יאמר כמה מילות תודה והוקרה, ובזאת ירגיש די - הוא יצא ידי חובת הכרת הטוב. אבל מה יהיה אם הוא יקבל סכום מכובד ביותר, סכום לא סטנדרטי בכל קנה מדה,

* הועד נמסר ביום א' בשעה 20:35 בבית הכנסת "שטפנשט" רחוב מהרש"ל 13 בני ברק

לשמיעת הועד השבועי [וכן חיזוק יומי] במערכת קול הלשון

בטלפון ישיר 0733718155 - שיעור מספר 151

ניתן לשמוע את החיזוק היומי באנגלית במספר 073371850

מה תהיה תגובתו?! ודאי וברור שהוא לא יסתפק בתודה עמומה וגם לא במקבץ נרחב של תודות, אלא הוא ימצא דרך להשקיע במעשים כאלו היכולים להמחיש את גודל הכרת הטובה וההודאה שלו על המתנה.

כמו כן בענייננו, הניסים שאירעו לאותו אברך הינן בלתי רגילים. ומחובתנו להוקיר ולהכיר תודה לרבש"ע באופן מיוחד, לכן גם קבענו ועד מיוחד לספר בנפלאותיו וללמוד מוסר.

ואולם פן נוסף יש בדבר. כי מי שאירע לו נס והוא מסתפק בהודאה גרידא או אפילו בעריכת סעודת הודיה, אבל אינו פועל ב'מעשים', אינו לומד את פרשת הביטחון ואת ענייני הקיווי הנלמדים מאותו הנס שאירע עמו, הנהגה זו, לא זו בלבד שיש בה פגם בפרשת 'הודיה והכרת הטוב', אלא בכוחה לטעת טעות ולהטעותו בעבודת האמונה אף לאחר שענינו ראו עין בעין את הנהגת הקב"ה עמו שלא כדרך הטבע. דוגמא מוחשית לדבר נכחנו לראות בסיפור הבא:

אברך משומעי הועד כאן, בתו חלתה ל"ע ושהתה בבית החולים למשך תקופה ארוכה כאשר חייה תלויים לה מנגד, ובאורח נס וכאשר יובא בהרחבה לפנינו יצאה הבת ממחלתה והבריאה כליל.

מבלי להיכנס כעת לפרטים והשתלשלות העניינים שם. אבל מיד לאחר הנס המפליא, ניגש מאן דהו ואמר לאברכנו היקר, דע לך: "בתך עברה תקופה קשה בכל השעות שלה בבית החולים, יזהר נא ואל תזניח את הטיפול הרגשי והפסיכולוגי שהיא חייבת לעבור".

רבותי! משפט כזה הוא סתירה גמורה לחיים של אמונה. האברך האבא של הבת, חי בכל התקופה בבחינת כגמול על אמו ובאופן שהשכינה הייתה שרויה וחופפת עליו מכל צרה. הכיצד אפוא, ניתן לחשוב שרגע כמימרא לאחר שהוא נישא בכנפי הקב"ה ובחוש ראה את נפלאות השם יתברך, מיד לאחר מכן יעברו מחשבות של חוסר אמונה. מתובנה זו ולמשמע הדברים הגבתי בחריפות: "אמרו לאותו אברך - מי שחושב שזה הזמן ללכת למטפל רגשי, פסיכולוג והדומה להם, בטוחני שמעיקרא לא היה יכול לעבור את הניסיון הזה".

מעניין לעניין ומסיפור לסיפור. כאמור, קבעתי את עצמי בהכנת הועד ליחד אותו כדי לספר את אותו מעשה מפליא. תוך כדי ההכנה, סיפור נוסף מגיע

לפתחנו המתקשר לנושא הועד. מתקשרת אישה ומספרת את הסיפור הבא:
 לפני שלושה חודשים, הבן שלה עבר תאונת אופנוע קשה מאוד, הוא עף באוויר למרחק עצום ונחת על הקרקע עם פגיעת ראש חזקה. כמובן שמיד הגיעו כוחות ההצלה ופינו אותו לבית החולים במצב קריטי. כשהודיעו לאמא על המקרה מיד נסעה לבית החולים, ובגלל שהיא עדיין לא יודעת מה מצבו היא מתעדכנת טלפונית תוך כדי הנסיעה, ושם היא שומעת ה' ירחם, אחד אפילו כבר אמר לה שבנה לא שרד, לאחר מכן היא מדברת עם הרופא, והוא אומר לה שהוא ללא הכרה וככל הנראה תהיה פגיעה מוחית..

רבותי, הסכיתו היטב! יומיים לפני כן, האמא של הבחור התוודעה לקו של החיזוק היומי דרך חברה שהמליצה לה על כך, ובאותה התקופה החיזוק היומי עסק בענייני 'קיווי', כמו גם בכל השלושה חודשים האחרונים. ובכן, עד לאותו הרגע אותה אישה מעולם לא שמעה על המושג של קיווי. עכשיו כשהיא חווה סערת רגשות, והיא מבינה שהמצב של בנה קריטי, היא מחליטה לשמוע את החיזוק היומי.

וכך היא מספרת, מיד ששמעתי את הדיבורים שלכם בענייני בטחון וקיווי, מיד אפפה אותי מנוחת הנפש, הבנתי שעכשיו אני לא תלויה לא ברופא כזה או אחר, אלא יש לי מסלול אחר בו הקב"ה מוביל אותי. ובכן, היא מגיעה אל בנה והרופאים אומרים לה: 'בנך מונשם ומורדם, והסיכוי שהוא יצא מזה קלוש ביותר, אין סיכוי באופק'..

אבל הקב"ה עצה אחרת לו. תוך שבוע הבחור כבר קם. ולאחר תקופה הוא יצא מבית החולים בריא ושלם, בלי שריטות, בלי חבלות - כלום.

מספרת האמא, הבן שלי מאז שהוא בישיבה קטנה, יש לי אתו התמודדויות בלי סוף, לפני עשר שנים למרבה הצער הוא עזב את הישיבה ויצא לרחוב, ומאז אני מתמודדת אתו בכל כך הרבה מצבים, וכל רצוני לראות ממנו עתיד ונחת יהודי אמיתי.

ובכן, הבחור הזה בשהותו בבית החולים, פתאום הבין שהוא ניצל ממוות לחיים, שהקב"ה נתן לו את החיים במתנה. והוא החליט שהוא חוזר לישיבה: וכך הוא אמר: "ריבונו של עולם, אתה הענקת לי חיים במתנה, כשכל הרופאים לא נתנו סיכוי, אתה הראת לדעת שהנה יצאתי ללא פגע, עכשיו גם אני מוותר לך ועבורך את כל החיים שלי". פלא והפלא!

[ב'] החושך סיבת האורה [שערי תשובה]

שוב להשתלשלות סיפור הנס שפתחנו בו את הועד. כמו שפתחנו, נתמקד במצבי החושך בשעה שהאור עוד לא נראה.

כאמור בתו של אחד מחשובי האברכים משומעי הועד נזקקה לעבור ניתוח מסובך במיוחד, היה זה לאחר כמעט שנה של קשיים בריאותיים, באמצע השנה היא השתתפה בטיוול שנתי ועל אף שלא שתתה מספיק (בשל קשיי שתיה) בדרך ניסית לא חוותה התייבשות, דבר שהיא הסתירה מהוריה - וכל זה גם היה השגחה משמים שנמנע מהוריה דאגה מיותרת.

אולם המצב החמיר והבת המשיכה להתקשות באכילה ושתייה עד שאפילו שתיה של טיפות טיפות כבר לא הייתה מסוגלת כמעט להכיל.

באחת הלילות באמצע השנה היא חוטפת דום נשימתי ומיד היא מובהלת לבית החולים למחלקת טיפול נמרץ, שם מגיעים הרופאים להחלטה שהיא צריכה לעבור ניתוח בגזע המוח ניתוח מורכב עם סכנת חיים ממש.. אביה שהוא משומעי הוועדים כסדרן, ממתין בחוץ, ולמרבה הפליאה תחת שיהיה בלחץ בעצבות, הוא עומד שם בשלוות הנפש ובשמחה.

הכיצד?! ראשית, צריך לדעת ש'החושך' וההסתר הוא חלק מהתהליך. החושך אינו בגדר צרה שצריך רק לדעת איך לא ליפול אליו, אלא הוא מגוף התהליך של ההרווחה ושל האור, כחלק מדרכי ההשגחה העליונה שאם הקב"ה רוצה ליתן לאדם טובה מקדים לו לפני כן ניסיונות, כך מבואר ברבינו יונה בשערי תשובה (שער שני סעיף ה') וכה לשונו: "ויש על הבוטח בשם להוחיל במעוף צוקתו, כי יהיה החושך סבת האורה, כמו שכתוב (מיכה ז', ח'): "אל תשמחי אויבתי לי כי נפלתי קמותי כי אשב בחשך ה' אור לי", ואמרו רבותינו זיכרונם לברכה (מדרש תהלים מזמור כ"ב): "אלמלא נפלתי לא קמתי, אלמלא ישבתי בחושך לא היה אור לי!". ממשיך רבינו יונה: "וכל איש ואיש ביום צר לו יתן לבו להביך" כלומר, תובנה זו שלכל טובה הקב"ה מקדים צרה, זהו מחובתו של כל אדם להשיב אל לבו בשעת הצרה.

אדם שאינו חי 'אמונה', ברגע שהחושך מכסה אותו מיד הוא בחרדה ובבהלה, שוכח מאמונתו ונופל לזרועות הייאוש. אבל החי אמונה ובטחון תמיד, יודע שעל אף וכעת הינו בהסתר ובחושך, בכל אופן - כל זה אינו מקרה, אלא זה

הוא הכנה לקראת האורה - זה התהליך. ממילא אדם כזה אינו נבהל, הוא מבין שהוא נמצא לקראת האור - כי יהיה החושך סיבת האורה.

עברה שם הרופאה, רואה את האב מחוץ לטיפול נמרץ והוא נמצא במאור פנים. חשבה הרופאה לעצמה שמא האב אינו מבין ולא מעכל את חומרת המצב. ובעדינות אמרה לו: "חכה עם התקווה והשמחה.. במצב הזה אנחנו לא יודעים כלום.. ואין לנו שום אופק לתת לך". אבל מסביר לה האב: "אני שמח, כי אני בידיים של הקב"ה הוא המרפא אותה..".

[ג'] ויוסף ישית ידו על עיניך - הסתרת העיניים מלשואל ולחקור [משך חכמה]

כך גם חיזקתי אני ידיו, נכון עכשיו חושך גמור, אבל כל זה חלק מתהליך של ההרווחה לבסוף - החושך הוא סיבת האור. וכאן הוספתי את דברי המשך חכמה, דברים שכל אחד חייב לקחת אתו.

כתוב בפסוק (בראשית מ"ו, ד'): "אנכי ארד מצרימה ואנכי אעלך גם עלה ויוסף ישית ידו על עיניך". פסוק זה אומר דרשני, מהי השייכות של תחילת הפסוק שהקב"ה מבטיחו ליעקב אבינו שירד עמו למצרים אל יוסף בנו השליט שם, לסיום הפסוק 'ויוסף ישית ידו על עיניך', איזו שייכות וקשר יש ביניהם?! מבאר המשך חכמה, זה לשוננו: "יתכן כי אמר לו שבל יחקור בעינו ובעיני השכליים על תכלית ומהות העניין שצריך לירד מצרימה ולעלות, כי מה זה תכלית וסיבה לאיזו שלמות? שלאברהם אמר לילך לארץ כנען להישאר שם בארץ המיוחדת לו, אך לילך למצרים - מה זה תכלית? אמר כי העניין של "יוסף ישית ידו על עיניך", שזה העניין יעצום עיניך שבל תחקור ובל תסתכל אחרי דרכי ההשגחה כי רמו. כי מי מילל זה אשר הצער של יוסף יהא לתכלית נרצה כזה, שידור במצרים ויהי לשליט, ויפרסם דעות צודקות, וכל הארץ יהיו כפופים לו. הלא זה העניין די לשום יד ולכסות השקפת עיניך והבטת הבנתך המוחשת. וזה על דרך הצחות" עד כאן לשוננו.

פירושם של דברים. יעקב אבינו חוכך היה בדעתו אם לרדת למצרים, כמבואר במדרש. פונה אליו הקב"ה ואומר לו 'אני ארד איתך ואני גם אעלה אותך, מדוע?! מה התכלית של כל העניין הזה?! בשלמא אברהם אבינו נצטווה

ללכת לארץ ישראל ולהשתקע שם כי זו היא הארץ המובטחת לו שם היא תחילת בנין הגאולה מקום המקדש ואור העתיד של כלל ישראל, אבל לאיזה טעם היה ליעקב אבינו לרדת למצרים ושוב לעלות משם, הלא מצרים אינה אלא חושך, מדוע עליו להיכנס לחושך אל מקום שלא נראה ממנו שום תכלית?! על כך השיבו הקב"ה "יוסף ישית ידו על עיניך" - כלומר העניין הזה של יוסף הוא בלבד יגרום לך שלא לתהות אחרי דרכי ההשגחה כי רמו, כי מי מילל ומי חשב שכל הצער של יוסף, היא לתכלית נרצה כל כך, שיגור במצרים ויהיה לשליט, ויפרסם דעות צודקות, וכל הארץ יהיו כפופים לו..".

אדם נמצא בחושך, הבת שלו מעוכבת בשידוכים. הוא לא מבין מדוע הוא נצרך לכל זאת לדאגות ולחצים - אבל הקב"ה אומר "יוסף ישית ידו על עיניך" - אל תשאל שאלות, אתה נמצא כעת בתהליך, ואני מכין לך את האור מתוך החושך. האדם חפץ לדעת כבר בחושך מה הוא האור?! אבל זוהי עבודתו. השם שלו, לסמוך על הקב"ה ולא לחקור בעיונו ובשכלו, לא לשאול שאלות. ואכן, אדם שככה הוא חי באמת, ניתן גם לראות שבכל מצב צהלתו על פניו. וגם כשהוא יהיה בשיא החושך, מאור פניו יראה עליו.

[ד'] 'עוזר', 'מושיע', 'מוגן' מקבילים לשלושה מיני דרגות בביטחון [נצי"ב; ספר הישר; הגר"א]

הדברים מתקשרים עם דברי הנצי"ב כדלהלן.
בוועד הקודם הבאנו את דברי בעל ספר הישר לאחד מהקדמונים, שכותב כדברים הבאים ובסגנונו: "יוסף הצדיק בדרכו למצרים, השתטח על קבר אמו, בכה והתחנן לפניו: 'אמי, אמי, תעמדי תחת כסא הכבוד שלא אלך למצרים': זכה יוסף הצדיק ושמע את אמא שלו משיבה לו תחת האבנים: 'ותען אמו ותאמר לו בני, בני, ידעתי וכאב ליבי, אבל דע לך זהו רצון ה' שתלך למצרים ותוחיל לה' וקווה אל ה'".

וכבר עמדנו בוועד הקודם, הכיצד יתכן שבעת החורבן רחל אמנו מבכה על בניה כמבואר במדרש שירמיה פנה אל משה רבינו אל האבות הקדושים, ורחל היא זו שמאנה להנחם. וכאן הבן שלה עצמה ובשרה יוסף הצדיק בוכה ומתחנן שלא לרדת למצרים מקום של שיא הטומאה, ורחל אמנו משיבה את פניו

ריקם, הייתכן?! אלא ביארנו שרואים מכאן שכל אדם יש את השליחות שלו ואל לו לבקש לשנותו אלא להיפך להבין שזוהי השליחות שלו זה המסלול שלו ואין כל אפשרות לשנות - אלא אך תוחיל לה' וקווה לה'.

ואכן יוסף הצדיק הבין את המסר, כך אנו רואים בפירושו של הנצי"ב. בפרשת פוטיפר, כאשר יוסף היה משרת ביתו כתוב (בראשית ל"ט, ו') "ויהי יוסף יפה תואר ויפה מראה". עמדו מפרשי המקרא על הקשר הקיים בין כך שיוסף היה יפה תואר ויפה מראה - דבר שהוא מטבע לידתו, להיותו של יוסף עבד אצל פוטיפר, ומדוע הפסוק כביכול יוצר זיקה בין הדברים (ראה מה שביאר בזאת הרמב"ן, ובנצי"ב שם השיגו).

מבאר הנצי"ב: "ולי נראה דבאשר מי שהוא עמל בעבודה משחית תארו, משום הכי הגיד המקרא שיוסף לא היה עמל כל כך, אף על גב שהיו עסקיו רב מאד, והיינו משום שהלך הכל בהצלחה אלוקית באופן היותר טוב" עד כאן. פירושם של דברים, יוסף הצדיק ירד למצרים ונמכר שם לעבד, שיא השפלות. ובכל אופן לא ניכר על תואר פניו שום השחתה, הוא היה במאור פנים תמיד, בכל הקשיים שלו עדיין ניכרו עליו יופי פניו ללא שום השחתה, ומדוע?! כי יוסף קיבל את המסר מאמו, הוא חי באמונה והבין שזו היא השליחות שלו, עכשיו זה נראה חושך, אבל החושך היא סיבת האורה - כי נפלתי קמתי.

ההנהגה הזו של יוסף הצדיק ליוותה את האברך היקר. ולכן חשוב היה לי כמו שפתחתי ואמרתי ליחד ועד רק על הסיפור הזה. כאמור, הוא הגיע לבית חולים עם הבת, ושהה עם בתו במשך חודשיים. כאשר מעדותה של הרופאה שנמצאת זמן רב בביה"ח, זו פעם ראשונה שישנו מקרה עם החלמה כזו מהירה.. וכן בכל אותו משך הזמן הייתה האמונה מלווה אותו בכל צעד ושעל, ובאותה מדה הקב"ה התנהג עמו ובכל אותה תקופה הקב"ה הנהיגו כנגד הטבע.

בנותן טעם להוסיף כאן את דברי הגר"א (סידור הגר"א על תפילת שלוש רגלים) שהם ממש מתאימים לכאן. בברכת אבות הברכה הראשונה של שמונה עשרה אנו אומרים "מלך עוזר ומושיע ומגן" שלושה מיני שבח שונים. מבאר הגאון מוילנא ששלושה מיני שבח הללו הם בעצם ג' מדרגות שונות בישועת ה' המקבילים לשלושה דרכים של הבוטח בה'. הראשון הוא "עוזר" - דרגה זו היא מקבילה למי שעושה השתדלות מועטת ובוטח בהקב"ה שיסייעו לגמור,

על זה נאמר 'עוזר' שהקב"ה מסייעו ועוזר לו בזיווג בפרנסה בהכל. השני "מושיע" - דרגה זו שייכת למי שלא עושה כלום הוא בוטח בהקב"ה מתחילה ועד סוף ועל זה נאמר 'מושיע' שהקב"ה מושיע אותו מבלי שום השתדלות מצד האדם. הדרגה השלישית והיא הגבוהה מכולן "מגן" - זה במי שמוכן למסור את עצמו לסכנה עבור הקב"ה, אדם כזה זוכה להנהגה של 'מגן' כלומר הגנה והצלה גמורה לא תשלוט בו לא האש ולא שום חולי. דרגה זו היא דרגת אברהם אבינו שהוא היה בתכלית הביטחון ומסר את עצמו בכמה סכנות למען שמו באהבה. ולכן מבאר הגר"א אנו מסיימים את הברכה "מגן אברהם" ולא מסיימים לא ב'עוזר' ולא ב'מושיע', כי היא הדרגה הגבוהה ביותר לה זכה אברהם אבינו.

מה מתאימים דברי הגר"א להנהגתו של אותו אברך, הבת שלו הייתה במשך חודשיים בסכנת חיים כפשוטו, שמעתי מאחד הרופאים שאמר שבמצבה זה תשעים ותשעה אחוזים חלילה שאין מה לעשות.. ורפא אחר אמר: "הגעתם 100% לאחר המוות..". ועדיין כל הסביבה לא ידעה ואף לא ההורים שלו. למה?! כי הוא התנהג בדרגה זו של 'מגן', מסר את עצמו לגמרי להקב"ה, וממילא הוא זכה גם כנגדו להנהגת 'מגן' ובתו יצאה לגמרי ממוות לחיים.

[ה'] בטחונו של האב מגנת על בניו [אלשיך, רלב"ג]

זכה האב ונתקיימו בו דברי האלשיך הקדוש וכדלהלן. בפסוק באיכה (ג' כ"ה) נאמר: "טוב ה' לקונו לנפש תדרשנו" והשאלה עולה מאליה פתח הפסוק בלשון רבים - 'לקונו', וסיים בלשון יחיד - 'לנפשי', מדוע הוא כן?! אלא מבאר האלשיך ואלו דבריו: "כי יקרה ייטיב לרבים יחד עם שלא יצקו אליו, בשביל אחד אשר בכל נפשו ידרשנו בקרב העם ההוא, כי בשביל אותו הנפש ייטיב יתברך לכל השאר. וזהו טוב ה' לקונו לשון רבים, לנפש לשון יחיד, כי בעד נפש אחת דורשת לה' ייטיב ה' לקונו רבים אשר עמה", כלומר: בכח היחיד שדורש את ה' בכל מאודו שבזכותו ייטיב לרבים עמו. וכך אכן אירע שהנהגתו של אותו אברך בביטחון בהשי"ת לא זו בלבד שהגנה עליו, אלא אף הגנה ראשית כל על בתו ושנית אף על כל הסובבים אותו ועל כל משפחתו, חודשיים שלמים שהמשפחה כולה הייתה במנוחת הנפש.

כדבר הזה וביתר עוז מצינו אצל הרלב"ג תלמידו של הרמב"ן בפירושו על משלי, שם נאמר בפסוק (י"ד כ"ו): "ביראת ה' מבטח עו ולבניו יהיה מחסה", מבאר הרלב"ג בזה הלשון: "יש לבטוח בעוזו יתברך שיציל האיש ההוא ירא ה', גם לבני האיש יהיה השי"ת למגן ולמחסה עליהם בזכות אביהם ולהצילם מהרעות הנכונות לבוא עליהם". ע"כ. אדם העוסק באמונה ובביטחון גורם בזאת טובה אף לבניו - "גם לבני האיש יהיה השי"ת למגן ומחסה בזכות אביהם".

[ו'] 'אז ישיר משה' - 'אז' בעת הצרה אמרו שירה על הנס ה'עתידי' [קדושת לוי]

נתבונן ונעמיק עוד, ולצורך כך נביא את דברי הקדושת לוי. דבריו נסובים בעיקר פרשת שירת הים שהפסוק הקדים לומר: "וירא ישראל את היד הגדולה וגו' ויאמינו בה' ובמשה עבדו". שואל ה"קדושת לוי": וכי מה מעלה וגדולה יש באותה אמונה שהאמינו כלל ישראל בה' עד שהוצרך הכתוב לקלסם בכך. אטו יש מאן דהו שיכול להתכחש למציאות הבורא אחר שדידת מערכות טבע באופן שלא נראה כמותו. ראו הם עין בעין כיצד נבקע הים ועומד כמו נס, מהלכים עצומים כנגד הטבע - הלזו תקרא אמונה.. אתמה?!*.

זאת ועוד מוסיף ה"קדושת לוי" בקושיא, הפסוק פותח את שירת הים "אז ישיר משה" וכבר ידועים דברי רש"י והמדרש בביאור הסתירה מיניה וביה ד'אז' - לשון עבר; ו'ישיר' - לשון עתיד ומה שבא הכתוב לרמז בזה. ואולם לפום פשוטו כוונת הכתוב לתאר את שירת כלל ישראל בעת ההיא בלשון עבר ולפיכך נקט לשון 'אז' כלומר שבאותה תקופה 'ישיר משה'. ונשאלת השאלה הלא בכל התורה כולה לא מצינו תיאור המעשה בלשון עבר אלא כמספר דברים בעת התרחשותם, ומדוע כאן בתוך סיפור הדברים משתמש הכתוב בלשון עבר!?

* (קו' זו נמצאת במפרשים נוספים ובסגנון שונה קצת (ראה מעשי ה' מעשי אבות פכ"א, ווי העמודים להשל"ה פכ"ז), ותו"ד לפי הידוע שלשון אמונה לא יכול ליפול על דבר שהוא ידיעה, וכמו שאדם רואה את המצאת הגלגל או מכונית נוסעת הוא לא יאמר אני מאמין שהמכונית נוסעת.. או אני מאמין שהגלגלים מסתובבים.. אלא יודע שיש תכונה וא"כ תימה הוא שמאחר וכלל ישראל ראו בעיניהם את היד הגדולה א"כ ידיעה יש להם בדבר, והכיצד ניתן לכנותו בשם 'אמונה').

ביאור נפלא כותב על כך ה"קדושת לוי". ונקדים בגמרא בסוטה (ל"ז ע"א) דורשים חז"ל על הפסוק (תהילים קי"ד, ב'): "היתה יהודה לקדשו ישראל ממשלותיו" שנחשון בן עמינדב קפץ לים במסירות נפש, וכשהגיעו מים עד צוואריו בים אמר "הושיעה ה' כי באו מים עד נפש (תהילים ס"ח, ב'), ע"כ. כותב רבי לוי יצחק ומה הייתה אפוא כוונתו של נחשון בן עמינדב כשקפץ, וכי הוא היה יודע שינצל לבסוף ומדוע קפץ לים!?

מבאר הקדושת לוי בשני אופנים: א. נחשון בן עמינדב סבר שיש הוראה מפי הקב"ה לקפוץ לים, שהרי הקב"ה הורה למשה רע"ה 'ויסעו' וכיון שנצטווה בכך, מסר נפשו לקיים את מצוות הבורא אפילו אם במעשה זה יבוא לו מיתה. ב. אופן שני, שבאמת נחשון בן עמינדב לא קפץ על מנת למות, אלא בטוח היה בחסדי השי"ת ובנפלאותיו שיעשה עמו נס, וממילא גם לא היה במעשהו משום מסירות נפש מעיקרא.

מסיים ה"קדושת לוי - והאופן השני הוא אמת! ומנין זאת?! מבאר האור החיים הקדוש (שמות י"ד, ט"ו) בהקדם קושיא עצומה, הקב"ה ציווה את משה רע"ה: "דבר אל בני ישראל ויסעו" וקשה להיכן יסעו הלא מצרים רודף מאחור והים לפניהם, ואם הכוונה אחר שביקע הים אם כן היה לו לומר הרם את מטך וגו' ואחר כך יאמר דבר אל בני ישראל".

מיישב האור החיים ונעתיק את לשונו: "אכן יתבאר העניין על פי מאמרם ז"ל (שמות רבה פכ"א) שישראל היו נתונים בדין מה אלו אף אלו, ודבר ידוע הוא כי כח הרחמים הוא מעשים טובים אשר יעשה האדם למטה יוסיפו כח במידת הרחמים ולהיפך ב"מ ימעיטו הכח, והוא אומרו (דברים ל"ב י"ח) צור ילדך תשי, והנה לצד שראה אל עליון כי ישראל קטרגה עליהם מדת הדין, והן אמת כי חפץ ה' לצדק ישראל אבל אין כח ברחמים לצד מעשיהם כנוכר, אשר על כן אמר למשה תשובה ניצחת מה תצעק אלי פירוש כי אין הדבר תלוי בידי הגם שאני חפץ עשות נס כיון שהם אינם ראויים מדת הדין מונעת ואין כח ברחמים כנגד מדת הדין המונעת, ואמר אליו דבר אל בני ישראל פירוש זאת העצה היעוצה להגביר צד החסד והרחמים דבר אל בני ישראל ויתעצמו באמונה בכל לבם ויסעו אל הים קודם שיחלק על סמך הביטחון כי אני אעשה להם נס ובאמצעות זה תתגבר הרחמים" ע"כ.

מתוך כך נבוא לעיקר החידוש הנפלא לבעל ה"קדושת הלוי" ולביאור שתי הקושיות שפתחנו בהם. כלל ישראל לא אמרו 'שירה' לאחר שנעשה הנס בפועל, אלא הם אמרו שירה בעת שנחשון בן עמינדב קפץ לים והגיעו מים לצוואריו, כבר בעת הזו כלל ישראל נתנו בלבם לומר שירה, כי היו כלל ישראל בטוחים שיעשה להם הקב"ה נס גם קודם התרחשותו של הנס. והוא כעין הדבר שאנו מוצאים אצל דוד המלך ע"ה (תהילים י"ה, ד') "מהולל אקרא ה' ומן איבי אושע" ומבאר שם רש"י שדוד המע"ה מרוב בטחונו בה', על כל צרה שהייתה באה עליו היה אומר שירה קודם התשועה, לפי שהיה בטוח בהשי"ת שוודאי יושיע אותו. וכך ממש היה אצל כלל ישראל שהם אמרו שירה על הישועה קודם התשועה.

כך אנו מוצאים מפורש ברש"י על הפסוק (שמות ט"ו, כ'): "ותקח מרים וגו' את התוף בידה", ומנין היה לה תוף?! מבאר רש"י (שם): "מובטחות היו צדקניות שבדור שהקב"ה עושה להם ניסים והוציאו תופים ממצרים.."

בזה מבואר היטב לשון הפסוק "אז ישיר משה" וכבר הערנו למעלה על לשון הפסוק 'אז' - לשון עבר וישיר - לשון עתיד, דבר שלא מצינו בכל התורה כולה. אמנם לאור הדברים מבואר היטב וכמו שכבר רמז רש"י שפירש תיבת "אז" שהכוונה 'שעלתה בלבם שיאמרו שירה', ועתה הדברים מתפרשים היטב, אימתי עלתה בלבם לומר שירה, כבר בעת שנחשון קפץ לים קודם התשועה. ולפי שהאמינו כל כך בחוזק בישועה גם קודם הישועה עד שאמרו שירה, יש כאן הוכחה על גודל ביטחונן בהשי"ת ממילא פשוט הוא מה שהכתוב מקלס את כלל ישראל דווקא באותה אמונה של "ויאמינו בה".

דברי ה"קדושת לוי" מופלאים מאוד וקשורים ישירות לסיפור שקבענו עליו את כל הועד. כלל ישראל בשיא החושך כשהמצרים סוגרים עליהם מאחור והים גועש מלפנים, הקדימו והעידו על עצמם שעוד יאמרו שירה - 'אז ישיר משה ובני ישראל', הם היו בשמחה כבר בעת הצרה מפני הביטחון הרב שהיה עמם כבר באותה שעה. וכך גם אותו אברך שהיה בעת החושך עם בתו בטפול נמרץ במצב של סכנת חיים, והוא קופץ משמחה מובטח הוא בנס..

השמחה הזו של 'אז ישיר משה' הוא גם מה שהביא להם באמת את הישועה כמבואר באור החיים הקדוש שהבאנו למעלה. וכנ"ל במעשה הנ"ל,

השמחה ששרתה על אותו אברך דווקא בעת הצרה מכח בטחונו בהשי"ת היא שהביאה לו לבסוף את הישועה.

[ז'] ה' צלך – אף בענייני בטחון בישועה [בעש"ט, קדושת לוי]

נמשיך בדברי הקדושת לוי. וזה לשונו בשינוי מעט ובתוספת ביאור: ידוע שהשם יתברך דרכו להטיב לבריותיו ואולם ישנם שני סוגי הטבות. הטבה האחת מכונה בשם "איתערותא דלעילא" כלומר שהתעורר רצון העליון להטיב גם ללא שייכות למעשי האדם. והטבה השנית מכונה "איתערותא דלתתא" שעל ידי שישראל מטיבים מעשיהם למטה הם מעוררים רחמי שמים עליהם מלמעלה, והוא העניין שביאר הבעל שם טוב על הפסוק "ה' צלך" שכמו שהצל עושה במדויק מה שהאדם עושה, כך הקב"ה מתנהג עם בריותיו ואם המה מתנהגים במידת הרחמים אף הקב"ה דנם במידת הרחמים.

הנהגה זו של "ה' צלך" מבאר ה"קדושת לוי" תקיפה גם כלפי העניין הזה של "בטחון בהשי"ת", שאם אדם בטוח בהשי"ת שיעשה לו כל צרכיו, גם למעלה ממלאים לו כל משאלותיו. אבל אם אדם חלילה דואג תמיד על פרנסתו ופרנסת אנשי ביתו אזי חלילה גם למעלה יחסר פרנסתו.. מבהיל!

דברים כדורבנות, וכמה עלינו להתעורר. פעמים והקב"ה מכניס אותנו לתוך צרה לתוך חושך ואפילה, וכל מטרתה כדי להטיב לנו - אולם אך ובתנאי שנדע כיצד להגיב. הקב"ה כביכול ממתין לראות דווקא באותה העת שהאדם נמצא בחשיכה עם אשתו, עם ילדיו או בדוחק פרנסתו, כיצד האדם מנהיג את עצמו - אם האדם בוטח בהשי"ת שבוודאי יושיעו וימלא לו את כל הצרכים, מתבונן ומבין שהחשיכה היא חלק מהתהליך של האורה - או אז, אכן יזכה לאותה הטבה כערך בטחונו. אבל אם חלילה אדם מתייאש וחושב שהנה זה הסוף.. במחשבות אלו בעצמם הוא מביא על עצמו את החושך כמאמר הכתוב (משלי כ"ט, כ"ה): "חרדת אדם יתן מוקש".

ויש בעניין זה ביאור נפלא בשל"ה הקדוש (שער האותיות ס"ד) וזה לשונו: "צריך האדם לשמוח בחלקו ויבטח בקונו ויזמין לו פרנסתו ולא יצמצם בדקדוקי עניות וינהיג עצמו בסעודתו מנהג נאה: וכך אמרו במדרש "כל ימי עני רעים" ר"ל מי שהוא עני באמונתו ויקוץ בהוצאה ואם יקנה פרנסה לנפשו יראה לו

שהיא ירד מנכסיו ויצטרך לבריות - נמצא כל ימיו בעצב ובדאגה. אבל מי ששמח בחלקו ומאמין בהקב"ה שהוא מזמין לו פרנסתו בכל עת שיצטרך לה הרי זה לעולם לבו שמח וטוב לב וכאלו שולחן ערוך ומשתה תמיד לפניו" ע"כ.

למדים אנו דרכי ההנהגה הנכונה לכל מי שחפץ להימנות בכלל בוטחי שמו. אדם חווה קשיים בפרנסה, הבנק לוחץ והחובות תופחים, צריך לדעת שכל זה ניסיונות מאת השי"ת כדי להטיב לו באחריתו הקב"ה בוחן אותו האם הוא חי כמו נחשון בן עמינדב אשר קפץ למים בשמחה ובביטחון גמור שייושע, האם הוא דוגל במידת 'אז ישיר' של כלל ישראל, שאמרו בלבם לומר שירה כבר בעת הצרה. ובחינה זו היא גם ישועתו של האדם, שאם הוא מעורר רחמים למטה ובוטח בהשי"ת בשעת החושך מובטח הוא לעורר רחמים מלמעלה ולהיושע גם כנגד הטבע.

הוא אשר הנהיג אותו אברך יקר. בתו שוהה בבית החולים בטיפול נמרץ, ועם כל זאת הוא רוקד משמחה .. הרופאים מודיעים לו שבתו צריכה לעבור ניתוח מורכב ומסובך, והוא כאילו לא שומע, מאיר פניו ביתר שאת ועודנו שרוי בשמחתו - על מה השמחה? כי בטוח הוא בישועתו - דרגת ומעלת 'אז ישיר'.

[ח'] הנהגה הלכה למעשה באמונה ובטחון

יום לפני הניתוח. אני מרים אליו טלפון, הבת שומעת?! אני שואל. הוא שם אותי על רמקול, ואני אומר להם כך: "מחר את הולכת לניתוח, אבל צריך לדעת שהרופא הוא רק הקב"ה, אתם בוטחים בהקב"ה ורק בו, המנתח הוא בובה ולא יותר". כיון שכך אמרתי להם: "לאחר הניתוח, כשהמנתח יוצא מהחדר, על אף ובדרך כלל נהוג אצל מי שלא חי 'אמונה' לרוץ ולשאול: נו איך היה?! הניתוח הצליח?! אבל כאן אמרתי להם, אתם חיים אמונה ובטחון, ממילא אין לכם מה ללכת אליו לשאול ולשמוע איך עבר ואיך היה הניתוח?! כי פשוט הוא בובה הוא כלום, הקדוש ברוך הוא ורק הקב"ה המנתח והרופא" כך אמרתי להם.

כאשר אמרתי לו, כך גם היה. לאחר הניתוח יוצא המנתח ופונה אל האב עם הסברים על כל מה שהיה בעת הניתוח. אבל האב אומר: "במחילה אבל לא צריך, אני לא מעוניין לשמוע, לא מה היה, ולא מה הם הסיכויים וכו' וכו', אני יש לי את הקב"ה ובו אני בוטח..". רבותי! תשובה כזו דומני והמנתח לא שמע מעולם, בתשובה זו האברך לימד פרק באמונה, דבריו שנאמרו בביטחון ובאמונה חזקה הורגשו ואף השפיעו על כל הסביבה שם.

ניקה דוגמה נוספת 'ביקור רופאים' - בנוהג שבעולם המשפחה כולה מתכנסת בכניעת מה דרוכים לקראת מוצא פי הרופאים, ולכשהרופא פוצה פה או אפילו רק מעלה השערה קלה, זה מכניס את כל המשפחה ללחץ.. אבל כאן האב אומר לרופאים "אני לא שומע בכלל מה אתם אומרים, אני לא תלוי בכם, אך ורק בהקב"ה". ומכח הביטחון הזה האמונה והשמחה בישועה עוד בעת החושך הישועה שלו אכן הגיעה כנגד הטבע.

רבותי! ברור הדבר כי באותו הפעם שהרופא מכנס את המשפחה ומסביר להם את ההשלכות האפשריות של הטיפול או לחילופין של הניתוח - זה לא שקר! כי האמת שישנן תמיד שני מסלולים. מסלול אחד שאותו הרופא מכיר - 'טבע'. אך גם יש מסלול שני אותו הרופא לא מכיר - מסלול של מעל הטבע.

כך גם אירע בסיפור שלפנינו, היה זה אחר הניתוח ובשלב שמצבה של הבת התחיל להשתפר, ובחסידי שמים היא כבר לא נצרכה ל'זונדה'. פנה הרופא לאב ואמר: "עדיין מוקדם מלשמוח, לניתוח הזה ישנן מספר השלכות ובדרך כלל הבעיה חוזרת, ויתכן מאוד שחלילה ובתך תצטרך לשוב לזונדה, קח נא את הזונדה ותשמרנה אצלך לשעת הצורך". והאב בפסקנות: "איני צריך לזונדה הבעיה לא תחזור!". הרופא מסתכל עליו בתדהמה מה לא יחזור?! אני מספר לך את המציאות היומיומית. והאבא בשלו: "'לא! זה לא יחזור".

כביטחוננו של האב כך היה וכך אירע הלכה למעשה, הבת לא חזרה לזונדה, על אף אזהרות הרופא שבוודאי שהיא תחזור. אלא מאי, טען הרופא כנראה שהיה כאן ניתוח מוצלח מאוד, עד שאפילו אני לא שיערתי את ההצלחה - 'עיניים להם ולא יראו', כיצד ניתן להיות עוור ולא לראות שמדת הביטחון של האבא היקר היא שפעלה את הישועה שלא כדרך הטבע..

[ט'] 'אז יקראוני ולא אענה' – כי מדת הביטחון זקוקה לעבודת הכנה [רמ"ד וואלי]

פתחנו את הועד בכך שבכוונת מכוון אנו מפרסמים את הסיפור הזה, מפני שאנו רוצים לנסות ללמוד מכך הלכה למעשה דווקא בעניינים גבוהים ורמים כאלה של אמונה ובטחון. ובכן, הסיפור הזה מהווה הזדמנות טובה ללמוד בצורה מעשית כיצד יש להסתכל על ניסיונות בחיים. אך אל תטעו לחשוב שדבר ריק או דבר קל הוא. דעו לכם! שמי שלא מכין את עצמו מראשית – ודאי שלא יוכל לעמוד בניסיון בבוא העת. ניסיון כזה כמו שהקב"ה אינה לידי האברך הנ"ל, בשביל לצלוח אותו מוכרחים עבודה של שנים באמונה ובטחון, כמו שבאמת אני מכיר את האברך לפני ולפנים איך שבמשך שנים רבות הוא התעסק באמונה ובטחון הלכה למעשה ממש, ורק על ידי כך הוא צלח את הניסיון הכביר הזה.

דבר זה שעל כרחינו נצרכים אנו לעבודת הכנה גדולה כדי לעמוד בניסיון, ולא כל אחד יכול לעמוד בו. למדנו מדברי רבי משה דוד וואלי, תלמידו המובהק של הרמח"ל, בספרו על משלי (א', כ"ח), שם הוא כותב דברים מבהילים, לנחיצות וחשיבות הדברים נעתיק את לשונו אות באות: "והנה כבר ידוע שכן דרכם של הרשעים שבזמן הרווחה אינם חוששים כלום לעבודת הבורא ולדבקות הקדושה ואדרבא כל מעשיהם להתרחק ממנה. וכשבאה עליהם עת צרה אז צועקים אליו יתברך שיקום להצילם כעניין שנאמר "כי פנו אלי עורף ולא פנים ובעת רעתם יאמרו קומה והושיענו" - ואז צעקתם לשווא בלי ספק כי מאחר שאין להם שום דביקות עם הקדושה גם היא אינה חוששת עליהם כלל ועיקר".

ממשיך עוד הרמ"ד וואלי: "וזהו ענין אמרו בכאן: "אז יקראוני ולא אענה" לפי שהרשעים האלו בעת צרתם משמרים לבוקר לצעוק אליו ית', כי בהיותו הזמן שחסד מתפשט בעולם לפיכך הם חושבים שיתעורר גם כן בעדם להצילם מרעתם ואינם יודעים שכל פתחי החסד סתומים בפניהם מאחר שלא חששו לעובדו ולשומרו ואיך ימצאוהו בעת צרה מוכן ומזומן לפניהם כי הכל תלוי כפי הדבקות התדירי, ואם עזבוהו בעת הרווחה אי אפשר שימצאוהו בעת צרה כי ננעלו כל השערים בפני הרשעים ולכן צועקים ואינם נענים". ע"כ.

מבהיל על הרעיון! אדם כזה שבזמן שיש לו רווחה, לא שם על לבו להתעסק באמונה ובטחון, אלא הוא אומר לעצמו ב"ה הכל טוב, אני אשתי וילדי כולם בריאים הכל הולך במסלול הנכון, הרי זה כשוכח את הקב"ה. אדם כזה אומר הרמ"ד וואלי כל שערי החסד סתומים בפניו ובאם חלילה תפגוש אותו צרה לא תועיל לו שום צעקה כנאמר "אז יקראוני ולא אענה". נשאלת השאלה, והלא כלל ידוע בידינו "והבוטח בה' חסד יסובבנו" - יבטח אדם הלז בה' ומתוך כך ינצל מצרתו, ומדוע נאמר עליו יקראוני ולא אענה!? אלא מבואר מכך שהוא לא יצליח לבטוח בה' באמת ובתמים, כי הביטחון והאמונה בה' בדרגה כזו שהוא ישמח ויאמין בישועתו כבר בעת הצרה, אי אפשר להשיג כלאחר יד, בהכרח היא שהוא נצרך לעבודה במשך זמן על אותם עניינים ורק כך יצליח.

הוא אשר הקדמתי ואמרת, יש חשיבות גדולה לפרסם את הסיפור הזה עם כל התהליך שלו וללמוד ממנו הלכה למעשה. כי האברך היקר הזה שהגיע לדרגה גבוהה כזו של שמחה בעת הצרה, הדרגה הזו לא באה לו כלאחר יד, אלא הוא עבד על כך רבות בזמנים שהיה ברווחה, ומתוך זכה ובעת הצרה נתקיים בו מעלה ודרגה זו של 'אז ישיר'..

הוא אשר אנו מוסיפים ואומרים כעת, המעשה הזה יש בו ייחודיות לא מפני גודל הנס שליווה את אותו אברך, אלא מפני שאצל האברך הזה ראינו בחוש כיצד מיישמים הלכה למעשה את כל העבודה של משך השנים באמונה ובטחון. כיצד במשך חודשיים שלימים של עת צרה ממש הוא מתהלך במנוחת הנפש, לא יום ולא יומיים - כל יום ויום, לא ראו אותו עצוב. לא הרופאים שבישרו לו לא טוב, לא ההורים שם, ולא אף אחד אחר - כל ביקור רופאים כל השערה של רופא, שבדרך כלל מכניסה את המשפחה כולה לעצבות. ואצלו היה מנוחת הנפש.

[י'] והאמין בה' ויחשבה לו צדקה - מדוע נחשבת אמונה זו לדרגה ומעלה [מהר"ל]

נוסיף כמה מילים בעניין אמונה, ומשם נבין קצת את ההנהגה והאמונה היוקדת של אותו אברך.

בפסוק (בראשית ט"ו, ו') לאחר שהקדוש ברוך הוא מבשר בהבטחה לאברהם

אבינו "כי אם אשר יצא ממעיך הוא יירשך" נאמר: "והאמין בה' ויחשבה לו צדקה", מפרש רש"י (שם): "ויחשבה לו צדקה - הקדוש ברוך הוא חשבה לאברהם לזכות ולצדקה על האמונה שהאמין בו". ואולם הרמב"ן שם משיג על דבריו: "ואיני מבין מה הזכות הזאת, למה לא יאמין באלוקי אמן, והוא הנביא בעצמו, ולא איש אל ויכזב. ומי שהאמין לשחוט את בנו היחיד האהוב ושאר הניסיונות איך לא יאמין בבשורה טובה", ומכח קושיא זו הרמב"ן מפרש שלא כשיטת רש"י.

אולם במכילתא (בראשית שם, וראה עוד מד"ר שמות כ"ב, ג') העמידו על נס את אותה אמונה שהאמין אברהם אבינו בהקב"ה, עד שאמרו שם שלא ירש אברהם אבינו את העולם הזה ואת העולם הבא אלא מפני האמונה. ועוד אמרו שם: שמפני כך נקרא אברהם אבינו "צור" (הביטו אל צור חצבתם) שמשום חוזק האמונה של אברהם אבינו זכה להיות אבן פנה ויסוד ושורש האמונה לכל כולל ישראל שיהיה לבם חזק באמונה, ובזכות זאת אף הגיעו ישראל לדרגה גבוהה באמונה על ים סוף. הרי מפורש בדברי רבותינו בעלי המדרש שאמונה זו נחשבה לאברהם אבינו לענין גדול ורם.

בישוב הדברים כותב המהר"ל (גבורות ה' פרק שביעי) נקודה יסודית בעבודה זו של אמונה, וכפי שיתבאר לפנינו.

הנה אותו הניסיון והנס זה של פקידת אברהם אבינו בזרע שני עניינים לו. האחד: "המציאות הטבעית", והוא שמצד הטבע לא יכלה שרה אמנו להיפקד כי לא היה לה בית וולד. והשני: "המציאות השמימית", והוא שאברהם אבינו הכיר בחכמת המזלות ושם ראה שלפי המזל אין לו בנים. הרי שכאשר הודיע הקב"ה לאברהם אבינו שהיוצא ממעיו יירשו, יש כאן גם שינוי של הטבע וגם שינוי המזל. כותב המהר"ל ששינוי המזל הוא יותר קשה משינוי הטבע, שהטבע מעצם ענינו הוא דבר הנתון לשינוי כי הוא מושפע ממערכת שמעליו. אך שינוי המזל הוא דבר קבוע מעצם ענינו, ושינוי בו לא יעשה אלא על ידי מעלה אלוקית שהיא מעלה גדולה ועצומה מאוד.

נמצא אפוא, שכאשר הקדוש ברוך הוא הבטיח לאברהם אבינו שייוולד לו בן, הוא אך מפני מעלתו של אברהם אבינו שהקב"ה העמידו למעלה מן המזל, ומפני שכך, הרי שבמקום שיש לחוש "שמא יגרום החטא" שוב יהיה אברהם אבינו נתון לשליטת המזלות ולא יוכל להיפקד בזרע. ומפני שעל אף כל זאת

האמין אברהם אבינו בה' ולא חש לכל שינוי, על כן מקלסו הקב"ה - ב"ויחשבה לו צדקה".

אלא שהא גופא קשיא, אם באמת הבטחה זו נתונה ומותנית במעלתו של אברהם אבינו, כיצד אפוא לא חשש אברהם שמה יגרום החטא ולא יהיה ראוי למעלה זו?! ואכן מבואר בספורנו (בראשית ט"ו, ו') שעבודה זו של אברהם אבינו הייתה עבודה כנגד השכל וכלשונו שם: "בטח שיעשה מה שאמר בלי ספק אע"פ שהיה הדבר נמנע או רחוק אצל הטבע", אבל עדיין השאלה נשאלת היא - כיצד באמת ניתן להאמין ולבטוח שלא יארע שום שינוי ורע, כאשר הדבר בעצמו תלוי באם לא יחטא!?

על שאלה זו כותב המהר"ל דבר נפלא ואלו תוה"ד: בכלל הביטחון והאמונה שלא לחשוב שהחטא יעכב את ענין ההבטחה, כי מפני שהקב"ה רצה להבטיח אותנו צריך להאמין שהשם יתברך יעשה לו זה, ואמונה כזו היא הנקראת חוזק האמונה. ואולם אם אמונתו של אברהם אבינו לא הייתה חזקה דיה, זה עצמו היה גורם לו להיות מסופק שמה לא תתקיים ההבטחה מפני חטאו.

כאמור, כח זה של אמונה הוריש אברהם אבינו לכלל ישראל - צור מחצבתנו. חוזק האמונה של אברהם אבינו נתן כוחות לכל כלל ישראל לדורות. אדם ל"ע יש לו בן או בת חולה, מאיפה הוא מקבל כזה חוזק ואמונה נגד הרופאים? אומר המהר"ל שהוא מקבל את זה מאברהם אבינו, גם כנגד הטבע וגם כנגד המזל - בזכות הביטחון הכל משתנה לטובה.

אלא מאי, יבוא הטוען ויטען אברהם אבינו האמין לאחר שקיבל הבטחה מאת הקב"ה, אבל אני לא הבטיחני הקב"ה מעולם שיצילני מצרתי הלזו. רבות! מבואר בלש"ם (ס' הדע"ה ח"ב דרוש ה' ענף ד' סימן ד') שכל אחד מאתנו קיבל הבטחה מפורשת מאת השי"ת שיצילו מכל דבר, הקב"ה כתב בכל ספרי הנביאים: "הבוטח בה' חסד יסובבנו" - אתה נמצא כעת בצרה, הקב"ה כביכול הבטיח לך הבטחה מפורשת. ומכח האמונה שהשרישנו אברהם אבינו מוטל עלינו כמו כן שלא להעסיק את הראש בשאלות - איך זה יתקיים? וכיצד יתקיים?! - אכן זו עבודה!.

[יא] שיעבוד תחת שלטון אחר – סתירה לאמונה [מהר"ל]

על פי מהלך הדברים, מבאר המהר"ל מה שאמרו במדרש שבשכר האמונה שהאמינו כלל ישראל בה', שרתה עליהם רוח הקודש והם אמרו שירה. וכפי שנתבאר בדברינו לעיל שהשירה הייתה ראויה להיאמר בפי כלל ישראל קודם שנבקע הים כשעוד הים רעש וסער עליהם. ומדוע זכו לרוח הקודש?! מבאר המהר"ל על פי הנ"ל - כח האמונה הוא דבר יציב וחזק שלא ניתן לשינוי אנה ואנה, בשונה מהטבע ומהדברים החומריים שיסבלו שינוי לחולשת טבעם. מפני כך האמונה היא דברי אלוקי ואינו גשמי ובשביל זה ראוי שתשרה עליו שכינה להיות דבר בו הנבדל.

זכות וזכיה זו ברוח הקודש לא נתייחד בדוקא לכלל ישראל על הים. אלא מבואר בחז"ל (מכילתא שם) שכל מי שמקבל עליו מצווה אחת באמונה, ראוי שתשרה עליו השכינה, וכפי שנתבאר בדברי המהר"ל שכח האמונה ענינו מקושר עם 'רוח הקודש'.

מוסיף המהר"ל לבאר בקו הדברים מה שאמרו חז"ל (מכילתא שם) שלא זכו ישראל לגאולה רק בשביל האמונה. ומדוע זאת?! מבאר המהר"ל יסוד נכבד. פסגת האמונה הינה 'אין עוד מלבדו אפס זולתו' - אין כלום בעולם מלבד הקב"ה, ממילא 'השעבוד' מעצם מהותו מהווה סתירה לאמונה. אדם אומר: אני מאמין בהקב"ה ומכוחו יש לי פרנסה. אולם שהאדם יחקור מעט האם באמת הוא מאמין בהקב"ה או שחלילה הוא מרגיש תלוי גם ב'בוס'.. כמה פעמים יוצא לך לחשוב אין לרצות את הבוס?!.. זה לא אמונה מוחלטת, כי יש לו תלות בדבר אחר. אמונה - היא שיעבוד מוחלט להקב"ה בלבד. מפני כך כשכלל ישראל הגיעו לפסגת שיא האמונה במעמד קריעת ים סוף, או אז, הם נגאלו, כי הא בהא תליא 'אין אמונה עם שיעבוד, ואין שיעבוד למאמין'.

[יב] כל העונה אמן בכל כוחו פותחין לו שערי גן עדן [מהר"ל]

נוסיף ונחבר נקודה נוספת המתקשרת עם הדברים ומובאת במהר"ל (שם), ויש בנקודה זו אף הארה ליום הדין בע"ה. שנינו בגמרא בשבת (שבת קי"ט): "כל העונה אמן בכל כוחו פותחין לו שערי גן עדן". - אמן בכל כוחו אין הכוונה שיש לו איזה ניסיון לענות אמן, אלא הכוונה שהוא מאמין בכל

כוחו שכך אכן יהיה. ואימתי הוא מאמין כן? כשהוא בנתיב של אפילה במסלול של חושך מוחלט, ושם בתוך החשיכה הוא מאמין בכל כוחו: 'הקב"ה, אתה מושיע אותי' - 'פותחים לו שערי גן עדן'.

יש כאן עצה לזכות ל'גן עדן'. ביאור הדברים כותב המהר"ל כד: 'גן עדן' - אין שם רק עדן ושמחה והוא מקום הרחוק ביותר מהתפעלות ועצב. והמאמין בהשי"ת יש לו חוזק שלא ניתן לשינוי - נטע נאמן, וכמבואר בחובת הלבבות על הפסוק (תהילים א', ג'; ירמיהו י"ז, ח') "והיה כעץ שתול על פלגי מים" שאדם הבוטח בהשי"ת לא ידאג לא מפני הרעב ולא מפני שום צרה המתרגשת לבוא לעולם כי הקב"ה לעולם עמו ויצילנו מכל רע, עד שמפני החוזק הזה הוא לעולם בשמחה ובמנוחת הנפש. מסיים המהר"ל: "וזהו שאמרו פותחין לו שערי גן עדן כי משלח שורשיו ונטיעתו החזקה עד נטיעת הגן כי שם ארזי הלבנון אשר נטע ה'".

בקו זה מבאר המהר"ל את ענין הקפידא שהיה על משה רע"ה בחטא מי מריבה. בהקדם הסתירה שבפסוקים, שמחד מצינו ששורש החטא הוא - 'עין לא האמנתם ב'י'. ומאידיך אמרו חז"ל שהקפידא על משה רבינו היה בכך שהשתמש בלשון 'שמעו נא המורים' דרך כעס, וכן מה שהכה על הצור כמה פעמים מרמזו על ענין הכעס, ולכאורה הדברים סותרים. אלא מבאר המהר"ל והוא חידוש נשגב בעניין ה'אמונה', וזה לשונו: "שהיה ראוי למשה להיות חזק באמונתו ואם היה חזק באמונתו בקדוש ברוך הוא היה נוטה אל המעלה הנבדלת והיה עושה בשמחה ולא היה מתפעל לכעוס.. כי האמונה מביא לידי שירה ושמחה". מבהיל! החי באמונה לא יכול לבוא לידי כעס, וזו הייתה התביעה על משה רבינו שעל אף וכלל ישראל הכעיסו את משה רבינו וכמבואר באור החיים הקדוש (שמות י"ז, ב') על הפסוק (שם): "וירב העם עם משה", מכל מקום נתבע משה רבינו על רפינו באמונה - כי באמונה לא מגיעים לכעס.

למדים אנו - אדם יש לו ניסיון בתוך הבית, הבן שלו חולה.. הבת שלו מעוכבת זיווג.. אם הוא חי אמונה הוא במסלול נפרד. הוא לא נמצא בסערה רגשית כזו או אחרת, לא כעס ולא עצב אלא רק שמחה ושמחה. או אז, גם יזכה ל'פותחין לו שערי גן עדן'.

[י"ג] חייב אדם לברך על הרעה כשם שהוא מברך על הטובה – 'בשמחה' [אור החיים]

מעלה זו של חוזק באמונה – 'עונה אמן בכל כוחו', ראיתי בחוש כיצד הוא מתקיים אצל האברך היקר הנ"ל שבשיא החושך הוא היה בשמחה. בנותן טעם להביא כאן דברים נפלאים מהאור החיים הקדוש (שמות כ"ח, א').

ידוע כי על ידי החטא, האדם מתרחק בחינת ענף נשמתו שכנגד אותו ענף שבו חטא משורשו. וכיצד ניתן לשוב ולהתקרב ולתקן את הריחוק שנעשה על ידי החטא. מבאר האור החיים הקדוש שדבר זה רמז הקב"ה למשה רבינו ע"ה בפסוק: "ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך" דהנה משה רבינו חטא בכך שמאן ללכת בשליחות ה' לגאול את ישראל, ובאמצעות ההפצרות שהפציר בשליחות ה', גרם להתרחקות ענף אחד מענפי נשמתו משורשה, והגם כי ה' הענישו, אף על פי כן עוד שלא קיבל העונש, הפגם עומד במקומו והרחוק עודנו מרוחק. לזה בשעת תכלית הדבר, הודיעו הקב"ה כי בזה יהיה מתקרב הרחוק, וזה הוא כוונת הכתוב 'ואתה הקרב אליך' – לשון של קרבן, כלומר הקב"ה הודיע למשה רבינו שבמעשה זה שתחת שמשה רבינו יקבל את הכהונה הוא ממנה את אהרן הכהן לכהונה ועושה כן בשמחה, בהקרבה הזו יזכה הוא להתקרב אל הקב"ה ולהשיג את הקירבה שנתרחק בעת החטא.

בכך מבאר האור החיים את מאמר חז"ל בברכות (נ"ד, ב'): "חייב אדם לברך על הרעה כשם שהוא מברך על הטובה", ומפרש בגמרא (שם ס', ב') דהיינו לקבל הרעה בשמחה כשם ששמח בטובה עד כאן. 'והיה הדבר קצת בעיני רחוק' - כותב האור החיים הקדוש. אולם על פי הדברים האמורים מבאר האור החיים, וזה לשונו: "הנה היסורין הם מקריבין ענפי הנשמה שהיו רחוקים משורשם, שאין לך רע ומר כעוזבו את ה' אלוקיו, ובאמצעות היסורין יתקרב הרחוק ועל זה ישמח לב המשכיל" ע"כ.

וכבר כתב כן הרמב"ם (פ"א מהלכות תענית ה"ט): "וזה מדרכי התשובה, שבזמן שתבוא הצרה ויזעקו עליה וידעו שבגלל מעשיהם הרעים הורע להם, הוא שיגרום להסרה. קודם כל - לחזור בתשובה, לדעת כי אין כאן מקרה. הקב"ה שולח לנו מסר - לחזור בתשובה.

אדם נמצא בעצבות, והוא לא מבין למה זה המסלול שלי עם האישה הזאת, עם הילדים האלה. אבל בעצם אם הוא יקח את הדברים בשמחה זה יהיה תיקונו. האברך הנ"ל הבת שלו הייתה חולה, ובעינינו ראינו איך שבכל אופן בכל יום ויום הוא היה שרוי בשמחה, כל יום הוא הקריב קרבן לה'.

[י"ד] ביאור ענין הסימנים של ערב ראש השנה [חכמת שלמה לרבי שלמה קלוגר]

נפנה כעת להודאה והודיה להקב"ה על הנס הגדול שאירע לאחד מבני החבורה, ונאמר עכשיו כולנו "נשמת כל חי". אך אדבר עוד רגע אחד בנקודה נוספת.

מובא בגמרא (הוריות י"ב, ע"א; כריתות ו', ע"א) ונפסק בשלחן ערוך (אורח חיים הלכות ראש השנה סימן תקפ"ג): "יהא אדם רגיל לאכול בר"ה רוביא דהיינו תלתן, כרתי, סילקא, תמרי, קרא. וכשיאכל רוביא יאמר: יה"ר שירבו זכיותינו; כרתי, יכרתו שונאינו; סילקא, יסתלקו אויבינו; תמרי, יתמו שונאינו; קרא, יקרע גזר דיננו ויקראו לפניך זכיותינו. הגה: ויש נוהגין לאכול תפוח מתוק בדבש, ואומרים: תתחדש עלינו שנה מתוקה (אבודרהם), וכן נוהגין. ויש אוכלים רימונים ואומרים: נרבה זכיות כרמון; ונוהגין לאכול בשר שמן וכל מיני מתיקה" ע"כ.

רגילים אנו לחשוב שתוכן וענין המנהג הינו כדי להרבות בתפילה בראש השנה שניזכר לטובה. אולם רבי שלמה קלוגר בספרו חכמת שלמה (על השו"ע שם) מבאר שעיקר המנהג אין לו קשר לתפילה, אלא ענינו אמונה ובטחון, לחביבות דבריו נעתקים בלשונו: "הנה הטעם מה שכתוב בש"ס [הוריות י"ב, ע"א; כריתות ו', ע"א] ובשו"ע לאכול דברים טובים ומתוקים, אין הכוונה דרך תפלה, דאין מקום לתפלה בשעת אכילה, רק זה הוי לביטחון ואמונה, כי מראה שהוא מאמין ובוטח שכן יהיה. ובפרט לפי מה שכתבתי בדרושים לפרשת כי תבא שנת תר"ב דבראש השנה יהיה משמח ואומר כל מה שעושה הוא יתברך הוי לטובה, ובזה יהיה נהפך באמת לטובה. ולכך מהאי טעמא נראה שיהיה אדם רגיל לומר בראש השנה אחרי תפלת שחרית כל מה דעביד רחמנא לטב עביד וגם זו לטובה. ולכן מהאי טעמא תקנו לאכול מאכלים טובים ומתוקים ולומר עליהם כן, כדי שאם ח"ו נגזר להיפוך יהיה נהפך ע"י אמירה זו לטובה, אמון כן יהי רצון". ע"כ.

עצה טובה וחיידוש עצום ונשגב מביא כאן רבי שלמה קלוגר. אדם נגזר עליו גזירה בר"ה, יש בכוחו להפוך את זה לטובה. איך?! על ידי האמונה והביטחון יתהפך הכל לטובה. כשאדם פונה אל הקב"ה ואומר: "ריבונו של עולם אני בוטח שכך זה יהיה" אזי - גם אם תבוא אליו רעה, הוא מהפך את זה לטוב. לכן נותן רבי שלמה קלוגר עצה טובה בראש השנה וכך גם כדאי לומר לכל בני הבית: לומר מיד אחרי התפילה "כל מה שהקב"ה עושה הכל זה לטובה", כדי שאם חס ושלום נגזר עליהם להיפך, יהיה נהפך לו על ידי אמירה זו לטובה. רבי שלמה קלוגר מפנה בהגהותיו לשו"ע לדבריו שכתב בדרוש (קהלת יעקב דרוש י') נעתיק את תמציתן.

חנה נפקדה בגיל מאה שלושים, כשעוד אז היא הייתה עקרה. ואימתי היא נפקדה?! בראש השנה! לכן בראש השנה אנחנו קוראים בהפטרה את כל המעשה של חנה. ואולם רבותינו מסדרי ההפטרות לא תיקנו לומר רק את הפרק העוסק בפקידת חנה ובלידת שמואל, אלא הוסיפו גם את הפרק העוסק בתפילת חנה מריש עד גמירא.

והשאלה עולה מאליה, מה השייכות שיש בתפילה זו להפטרות ראש השנה, ולמה לא היה די להביא רק את הפרק הראשון העוסק בלידת שמואל?!

זאת ועוד מוסיף רבי שלמה קלוגר (בדרשות שם), גם בפסוקי התפילה ישנן כמה דקדוקים ונפרש מקצתן. א'. מה הוא כפל הלשון 'עלץ לבי בה' רמה קרני בה", והוא כפל במלות שונות. ב'. מה שאמרה 'רחב פי על איבי כי שמחתי בישועתך' - אינו מובן כיצד השמחה בישועתך מהווה נתינת טעם לרחב פי על איבי.

ליישוב הערות אלו עם הערות נוספות מאריך רבי שלמה קלוגר בספרו שם. אולם נביא את תמצית דבריו הנוגעים לכאן.

תפילת חנה נתייסדה כולה לראש השנה, ועיקרה באה לבאר כיצד יכול האדם לצאת זכאי בדינו בראש השנה. והיינו, שכאשר ראתה חנה 'כי אל הנער הזה התפללתי וראתה שפקידתה לטובה הייתה, באה חנה ללמדנו כיצד אפשר להיפקד לטובה כנגד הטבע, בגיל מאה ושלושים.

ועל זה חנה מורה לנו, שהעצה לזה היא בכח 'עלץ לבי בה' והיינו 'עלץ לשון עתיד, שכבר בעת הצרה עוד בשעת החושך, עלץ לבה בה' - ידעה

שהקב"ה הוא בעל רחמים ומיטיב לכל והאמינה שיצא לצדק דינה ועל ידי השמחה שהייתה בוטחת בהשי"ת עוד בזמן החושך, היא שעמדה לה שלסוף גם נפקדה. וזה הוא מה שאמרה 'שמחתי בישועתך' אימת? - כבר בתחילה שמחתי כאילו כבר נושעתי, ואך מפני זה זכיתי בדיני. מפני כך תיקנו לומר תפילה זו בהפטרות ראש השנה, ללמדנו הלכה למעשה, כיצד נזכה בדין בראש השנה?! איך ניפקד נגד הטבע? התשובה היא 'עלן לבי בה' - כי שמחתי בישועתך. דבר זה נותן הארה לכל אחד ואחד מאתנו בתורת הכנה ליום הדין, שלא לומר שרק אלו שאינם צדיקים כל כך זוכים בדין מכח האמונה אלא אף כל הצדיקים שבעולם אינם זוכים בדין אלא בזכות האמונה, ולכן סיימה חנה בתפילה ואמרה 'אין קדוש כה' כלומר ומשום כך אין אפשרות לצדוק בדין אלא על ידי אמונה ובטחון בישועתו.

[ט"ו] עצה טובה לתשובה - חי מרגיש [רבי ישראל סלנטר]

נסיים בעצה טובה מר' ישראל סלנטר בספרו אור ישראל (איגרת ל' הערה ה'). עצה המתאימה לכל אחד ואחד. כתוב בחז"ל (ילקוט יחזקאל י"ח): "שאלו לנבואה, חוטא, מה הוא עונשו? אמרה להם: הנפש החוטאת היא תמות. שאלו להקב"ה חוטא מה הוא עונשו? אמר להם, יעשה תשובה ויתכפר לו וכו'". והנה מקשה רבי ישראל, הננו אנשי קשיי יום וחטאנו בכל מיני מדות מגונות וחטאים, בבין אדם לחברו, קנאה, שנאה, לשון הרע. על מה נספיק לעשות תשובה?! וכי אנחנו יכולים לשוב בנו מכל החטאים הללו ברגע אחד?! אומר רבי ישראל, יש עצה. עצה המתאימה לכל אחד ואחד, והיא אינה דורשת לא דעת צלולה ולא זמן ארוך. ומה היא העצה?! - "לחזור על מוסרי החכמים כמה פעמים, עד אשר תתעורר התפעלות בנפש לשעתה". כי אם גם לא תיתן פריה בראשונה להטיב דרכי גבר בכל זאת בספר החיים יחשב בהיותו חי מרגיש ולכל אשר יחבר אל החיים יש בטחון ובכלל עושי תשובה ימנה".

הקב"ה יעזור שבעז"ה יתברך כולם יזכו לאורך ימים, ושלא ימצא פסול בכם ובזרעכם עד עולם אמן.

החיזוק היומי ב'קול הלשון' - נמסר ע"י מורנו הרב

שלוות הנפש בעת צרה – המיצד?!?

[גילוי הסוד לחיים שמחים ומאושרים]

שלום וברכה לכל הציבור הקדוש!

ברשותכם ובסייעתא דשמיא ברצוננו לומר לכם מסר חשוב וחזק הנוגע ישירות לאופן ההתמודדות ולעבודת ה' הנדרשת בימים הללו.

לימוד המוסר! "הגאון מוילנא" הכיר והעריך עד למאוד את החובה בלשמוע ללמוד ולקבל "מוסר", כפי שאנו למדים מהמעשה הנודע בו הגאון מוילנא פנה אל ה"דובנער מגיד" שיוכיח אותו בדברי מוסר.

רבותי! אנחנו לא יכולים להבין מי הוא ומה הוא "הגאון מוילנא" זה כלל לא במושגים שלנו, בגיל שבע הוא סיים את הש"ס, ובגיל שלוש עשרה הוא כבר ברא גולם. על אף כל זאת ועם כל זה הגר"א הבין - 'מוסר זה חיים' ובלי מוסר אי אפשר לחיות. ממחשבה למעשה הגאון שכר את המגיד מדובנא שיאמר לו דברי מוסר ושילם לו על כך כסף. ומפני שאין מסרבים לגדול, אכן כן, המגיד מדובנא היה אומר מוסר לגאון על פי משל.

מכאן גם נלמד אנחנו - אם הגאון מוילנא היה שומע מוסר מהמגיד מדובנא על פי משל, נוכל אף אנו וגם אני הקטן לומר לכם את המסר החשוב בדרך של משל.

משל למה הדבר דומה. יהודי חיפש רכב נוח לכל המשפחה שלו, שבעה מקומות, עם כל התנאים הנכונים והנוחים שיעמוד לו לימים רבים. כדרכם של רוכשים, עשה סקר שוק ובדיקה על הרכב המתאים על הדגם הטוב ועל המוכר הנכון, ובסייעתא דשמיא הצליח להגיע אל היעד, הוא מצא את הרכב הנכון והרצוי מבחינתו עם כל התנאים הנלווים, אחד לאחד ובדיוק מה שרצה.

הוא קונה רכב חדש מהיצרן, ולפני שהוא יוצא ממושרד המכירות, אומר לו איש המכירות: "אדוני תשמע טוב, יש הוראות טיפול, כשהרכב יגיע לחמש אלף קילומטר, חובה לעשות לו טיפול של שמן, וכך, כשהאוטו יגיע לעשרת אלפים קילומטר, הוא חייב שוב טיפול של כך וכך. זה ההוראות של יצרן הרכב.

שומע היהודי את ההוראות ואומר לעצמו: "שטויות, אעשה מה שאני רוצה". לוקח את האוטו ונוסע איתו אלפי קילומטרים שמח ורגוע. באמצע הטיול עם כל בני המשפחה הרכב מגיע לחמשת אלפים קילומטר הוא אומר - 'אין לי זמן' וממשיך ליסוע והאוטו נוסע... ששת אלפים והאוטו נוסע.. שבעת אלפים ועדיין האוטו נוסע... עשרת אלפים והאוטו ממשיך ליסוע. אחד עשרה - ואין שום בעיות האוטו ממשיך ליסוע. והאיש אומר לעצמו כל ההוראות שאמרו לי אינן נכונות סתם כסף לפח ובזבזו כסף.

האוטו מגיע לחמש עשרה אלף קילומטר ואז הוא שובת. מגיע למוסך ושם מראים לו, שיש נזק למנוע, יש נזק כאן ויש נזק שם, נזק בזה ובזה.. מה קרה?! הם שואלים אותו. הרכב חדש לא?! אולי לא עשית טיפול?! אולי לא אמרו לך הוראות?!

והיהודי עונה: "אאהה ודאי שאמרו לי, אבל לא היה לי זמן..".

עד כאן המשל.

והנמשל, רבותי! הקב"ה יצר את האדם ובד בבד עם יצירתו הוא נתן תוכנית חיים והוראות יצרן. בתוכנית הזו הקב"ה אומר לנו: הורדתי את הנשמה כאן לעולם הזה עולם שיש בו הרבה ניסיונות, אבל גם הכנתי רפואה למכה - בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין.

ובכלל ה'הוראות יצרן' ישנה הוראה מיוחדת כיצד ניתן לעבור את החיים במנוחת הנפש ובחיים שמחים ושלווים. ומה היא הוראה זו?!

שמעו והסכיתו נא את סוד העניין. כך מגלה לנו בעל קונטרס היחיאלי (לרבי יצחק אלפיה זיע"א בפתיחה למדת הביטחון), נתבונן ונשכיל בכל מילה ומילה שכל אות ואות בדבריו פנינה, אבן טובה ומרגליות, וכך הוא כותב: "מדת הביטחון בה' אין עירור ולא דמיון לגודל מעלתה ולא שיווי ותמורה לרוב תפארתה, אשר כמעט מבלעדה אין שום קיום לאדם בעולם הזה הגשמי וכל שכן בעולם הבא הרוחני, מבלעדה לא יוכל האדם לחיות חיים נצחיים

ומאושרים, מבלעדה אין מרגוע ומנוחה לגוף האדם, מבלעדה אין שום מנוס מחבלי הזמן הבוגד וכו'. היא היא הנותנת אחרית ותקווה טובה לבעליה. היא היא הנותנת רצון טוב וחיים מאושרים לעושיה, היא היא הנותנת שמחה לאדם בכל עמלו בין רב בין מעט, היא היא הנותנת כח באדם לסבול מעט או הרבה" עד כאן לשונו המופלא.

הוראה זו נתן לנו הקב"ה כחלק מהוראות היצרן. מצד אחד הקב"ה מייעד עבורנו ניסיונות וקשיים בזה העולם, אך מצד שני הוא נתן לנו הוראות כיצד לצלוח את העוה"ז, והרוצה להצליח לעמוד בניסיונות הללו, בהכרח עליו לפעול בדיוק כמו הוראות היצרן ביטחון מוחלט בהקב"ה, או אז, יזכה בעוה"ז לחיים שלווים, למרגוע ולמנוחת הנפש.

אולם לדאבוננו כמו במשל, יש מי שמזלזל בהוראות היצרן ואינו שומע לבורא עולם ויוצר האדם. ובמקום לבטוח בה' הינו שם את יהבו על רהבים. במצב זה פעמים והקב"ה מביא עליו ניסיון קטן בו הקב"ה יוצר בלבול - מלחמה. ואז ישנן הוראות של פיקוד העורף להכין מזון לקנות אספקה, אותם בני האדם אשר לא חיים חיי אמונה וביטחון, נכנסים לפאניקה ולבלבול מיד הולכים וקונים אספקה מזון ומים לימים קדימה. למחרת פיקוד העורף מצווה להסתגר בבתים, וכן על זה הדרך, ומנוחת הנפש מהם והלאה..

כבר דיברנו במשך השבוע מספר פעמים, כל האסון הנורא והעצום שאירע כאן, כל המצב הזה של הרוגים, שבויים, ירי טילים ואזעקות.. בל לנו לחשוב שאלו הם הערבים, כל זה נעשה מידי של הקב"ה והוא מנווט כל טיל וטיל היכן בדיוק ייפול, וכל תפקידנו כדי לזכות במנוחת הנפש הוא להתחזק בביטחון ובאמונה. אך מי שאינו חי את האמונה ואת הביטחון, חיי טרודים ומפחדים, כל רגע הוא נתון להודעות פיקוד העורף להתרעות ואזעקות, לא יוצא מהבית, וחיי אינן חיים.

הנה עכשיו פיקוד העורף נתן הוראה להכין מזון. רבות! זו הזדמנות בשביל כל אחד ואחד לנטוע בעצמו את מידת הביטחון, עכשיו ניתן להרוויח רווח נצחי ואין סופי על ידי שכל אחד יעמיק בלבו את מידת הביטחון הלכה למעשה. יש לכולנו הזדמנות כעת להרוויח רווח נצחי אין סופי. מתי? עכשיו-עכשיו. על מה וכיצד? על ידי כוח הביטחון על זה.

כותב על כך הגאון מוילנא דברים מופלאים, דבריו מובאים בסידור הגר"א (אישי ישראל) על ברכה ראשונה שבשמונה עשרה. בברכת אבות אנו פונים אל הקב"ה בשלושה תארים 'הגדול', 'הגיבור' ו'הנורא'. מה הוא התואר של "הנורא"? מבאר הגר"א - הקב"ה עושה ניסים ונפלאות למעלה מן הטבע, כמו שהוא עשה לאבותינו באור כשדים, במצרים, על ים סוף ובמדבר.

כלל ישראל הלך במדבר בלי שום עתיד והצלה הנראה לעין, לא ידענו איפה נאכל מחר ואיפה נלון. לא ידענו כלום יצאנו מארץ מצרים בצלו של הקב"ה, ובכל אותם ארבעים שנה שעם ישראל היו במדבר היה שם שפע של מזון ומים ביגוד וכל הצרכים הגשמיים, אבל ללא שום בטחון פיזי שהכל יהיה גם מחר, הם היו במדבר בצל הקב"ה בביטחון מלא בהשי"ת.

דבר זה אנו מזכירים בתפילת ראש השנה, בעת אשר ספרי חיים וספרי מתים פתוחים לפני הקב"ה, בתפילת מוסף שתיקנו אנשי כנסת הגדולה, שם אנו מזכירים את נבואת ירמיה (ירמיה פרק ב'): "כה אמר ה' זכרתי לך חסד נעורך אהבת כלולותיך לכתך אחרי במדבר, בארץ לא זרועה". ביאור הדבר: הקב"ה אומר לנו בניי אהוביי כלל ישראל אני זוכר לכם את החסד שעשיתם עמדי, ועל איזה חסד מדובר?! - 'לכתך אחרי במדבר', כלל ישראל הלך אחרי הקב"ה בלי שאלות וללא פקפוק במדבר בארץ לא זרועה במקום שאי אפשר לזרוע ואין יכולת לבנות שום הבטחה לעתיד רק בטחון ובטחון, דבר זה הקב"ה זוכר לנו כחסד לדורות ודורי דורות, וכל שנה ושנה בראש השנה אנו פונים להקב"ה שישתמש בזיכרון החסד הזה.

יבוא הושאל וישאל - כל זה היה בצאת ישראל ממצרים, פעם.. מנין לנו שכך גם יקרה וקורה בימינו עכשיו?!. כותב הגר"א: בהמשך של ברכת אבות אנו אומרים: "וזוכר חסדי אבות" מדוע מזכירים זאת? וכי זה זיכרון להקב"ה?! וכי אנו מבקשים מהשי"ת שיזכור לנו את חסדיו עם אבותינו?!. מבאר הגר"א מוילנא - זיכרון זה הוא זכירה עבורנו כלל ישראל, שכמו שהקב"ה עשה עם אבותינו חסדים ניסים ונפלאות, כך הוא גם יעשה לנו, ובלשונו של הגר"א: "לעשות לנו גם כן נוראות למעלה מן הטבע", כלומר כמו שקב"ה עשה לאבותינו, כך גם הוא לי לך ולכולנו.

זו היא אפוא ההזדמנות שיש לכל אחד מאתנו שרוצה להשתמש בהוראות היצרן - יוצר האדם. לבטוח בהשי"ת. זה הזמן שכל אחד יאמר: "ריבוננו של

עולם, אני בוטח בך, אני לא הולך לעשות כלום, שום דבר, אני מאמין וסמוך ובטוח בך, שכשם שעשית לאבותינו ניסים כך גם תעשה לי ולכל כלל ישראל. רבותי! מי שישמע אותנו וינהיג את עצמו בהנהגה הזו של הגר"א מוילנא, יעמיק את מידת הביטחון ויעשה כן באמת ובתמים, הוא ירויח הרבה. אין שום יכולת לתאר את השכר הרב שהוא יזכה מחמת הנהגה זו. הקב"ה יגיד לכל אבא ואימא שינהגו כן: "זכרתי לכם חסד נעוריך - אותו החסד של חודש תשרי שנת התשפ"ד איך שהלכתם אחרי במדבר בארץ לא זרועה". רבותי! זוהי הזדמנות נצח דווקא עכשיו-עכשיו בזמן של מלחמה, יש לנו אפשרות להכריז 'בואו ונלך אחרי הבורא יתברך', ובמקום לעשות בדקדוק כל מיני פעולות והוראות של פיקוד העורף, נבטח בהקב"ה שיוליך אותנו בדרך ניסית כמו שהוליך ועשה לאבותינו במדבר.

כאן ורק כאן נמדדת האמונה! כי בדבר שאנחנו רואים בעינינו ובמוחש לא שייך אמונה, רק בדבר שאיננו רואים. אם אני מכין היום את כל המטבח בארגזים של אוכל ובמלאי של מים זה סתירה לאמונה אין כאן לא אמונה ולא בטחון. רגע אבל פיקוד העורף הודיע שצריך להכין מלאי של מים?! נכון! ככה זה בדרך הטבע, אבל אנחנו מאמינים בני מאמינים, אנחנו בוטחים בהקב"ה שהוא מנהיגנו כעת בהנהגה של למעלה מדרך הטבע והוא יוליכנו ויצילנו מכל רע ופגע רע.

מי שישכיל להתנהג במידה זו של מידת הביטחון ומידת הקיווי, ולא ישלה את עצמו בעשיית פקודות והוראות של פיקוד העורף, הוא יזכה לרווח נצחי לדורות, דבר כזה יוציא אותו מדינה של גהינם. והוא יחיה בשלווה ברוגע ובמנוחת הנפש.

דבר נוסף חשוב לומר בימים האלו. הנני שומע לא מאחד ולא משניים, על אנשים שלא ישנים בלילות - אין להם חיים! סיוטים! למה?! כי הם נחשפים למראות מזעזעים... למה אתם רואים את זה?! למה?! - יצר הסקרנות גובר עליהם..

כששמעתי זאת הבנתי את כוונתו של מרן שר התורה מורי ורבי רבי חיים קניבסקי זצ"ל, הוא אמר לי אישית: "אתה יכול להגיד בשמי: מי שמחזיק את המכשיר הזה, האיפון, הוא בסכנה רוחנית, ותדגיש - גם בסכנה גשמית".

אז, לא הבנתי מה הוא מתכוון 'סכנה גשמית', סכנה רוחנית - הבנתי, ברור זה מוריד את האדם ברוחניות. אבל הוא מדגיש לי: 'תגיד גם בסכנה גשמית', לא הבנתי אותו. מה כאן הסכנה?

עכשיו היום אחרי מספר שנים. אני מבין אותו. הנה, היום אני רואה, אנשים מחזיקים את הדבר הזה, רואים מראות זוועות של ערבים, וזה מכניס לסיוטים. דבר זה פוגם ויפגום בכל מי שרואה זאת, זה דבר המהווה פגיעה לדורות, ומכניס נזק בנפש. אנשים מודעים לזאת, ובכל זאת מסתכלים למה?! כי הסקרנות הוא היצר החזק ביותר, וזה גם הסיבה כמה המכשיר הזה מסוכן לא רק רוחנית אלא גשמית.. אנשים נחשפים לזוועות והם נפגעים נפשית. רבותי! לפגיעה זו בנפש כולנו חשופים.. ואני שואל כיצד ואיך נרפא את נפשנו?!

יש שחושבים שהם ילכו לטיפול פסיכולוגי ולטיפול רגשי, וזה מה שיציל אותם.. אך אין זה נכון כל הטיפולים הנ"ל הם כלום וכלום! העצה היחידה היא רק ללכת במידת הביטחון!

מנין לי זאת?! אני נסמך על גאון הגאונים, תלמיד של הרמח"ל, רבי משה דוד וואלי. תשמעו את המילים שלו על הפסוק במשלי שחיבר שלמה המלך ברוח הקודש וכה דבריו (משלי פרק ט"ו פסוק י"ג): "לב שמח ייטיב פנים ובעצבת לב רוח נכאה", אומר רבי משה דוד וואלי: הפנים מעידים על המצפון של האדם אם אתה רואה בן אדם במנוחת הנפש, בשמחה, זה סימן שהאדם הזה חי אמונה וביטחון, ממילא יש לו אמונה בכל הזמנים, בכל העיתים. זה לא משנה כן מלחמה או לא מלחמה, אתה רואה אותו במנוחת הנפש ברוגע ובשלווה.

אך הפסוק מסיים: "ובעצבת לב רוח נכאה". והשאלה עולה מאליה וכפי ששואל רבי משה דוד וואלי - לכאורה היה יותר נכון לשלמה המלך לסיים כעין הפתיחה: "ובעצבת לב ירע הפנים" או "זועף הפנים" - מדוע שלמה המלך לא חתם את הפסוק כפי שהוא התחיל? פתח 'בפנים' וסיים 'ברוח' - למה?! מדוע?! רבותי! שמעו היטב מה שמשיב על כך רבי משה דוד וואלי, כי דבריו הם יסוד נכבד חשוב ועמוק. אדם הרוצה באמת להשפיע על הנפש שלו שיהיה לו רוח טובה שמחה ושלווה - לא יעזור לו ולנפשו כל תענוגי הגוף, טיול או שחוק ושאר תענוגים... ולא רק זאת שלא יעזור לו אלא גם שום רפואה ושום רופא שום תרופה ושום מזור - כך כותב הרמ"ד וואלי, ומבאר טעם

העניין: כי הדבר היחיד שיכול להועיל הוא רק ריפוי ל'רוח' - אמונה ובטחון, ורק לאחר שהרוח תתרפא או אז, ימצא ממילא גם מזור לגוף. ביאור הדבר הוא כפי הנלמד בפרשת השבוע. הקב"ה ברא את האדם בצלם אלוקים. צלם אלוקים פירושו 'עולם הרוח', האדם במהותו הוא רוחני, יש לו עצם נצחי ורוחני בו הוא דומה לבורא יתברך. כך כותב הספורנו. וכך גם מבואר בחזקוני, 'צלם' פירושו כמו 'מלאכים'.

ומכיוון ואנחנו דומים במקצת למלאכים, אנחנו חייבים לתת חיות לרוח ומזון לנפש, והמזון לרוח לא יבוא אלא רק על ידי אמונה ובטחון - טיולים, בילויים, טיפולים פסיכולוגיים ורגשיים לא יעזרו - רק אמונה ובטחון. רק על ידי מידת הביטחון נוכל לעבור את החיים במנוחת הנפש. זה הוא הוראות היצרן. ומי שלא יעשה כך, יזלזל בהוראות היצרן, אז גם הכלי שיצר יוצר האדם.. לא יעבוד נכון וכל חייו יהיו ללא שלוה וללא מנוחת הנפש..

'רוח נכאה' כותב האבן עזרא זה הוא רוח נשברת - ומי שיש לו שברון, לא יוכל ללמוד דעת. אדם שכל היום צמוד למכשירים, זה מכניס לו אווירה של עצבות וסיוטים בתוך הבית - ואז כל בני הבית לא יכולים ללמוד - לב נבון ששמח ואין לו עצב בעולם, הוא יוכל ויתבקש ללמוד דעת.

אבל יש שם בפסוקים במשלי הארה נוספת המבוארת בפירוש הרי"ד על משלי (פרק י"ח פסוק י"ד): שלמה המלך כותב: "רוח איש יכלכל מחלהו ורוח נכאה מי ישאנה". מבאר הרי"ד 'רוח נכאה' זהו רוח נשברת ועצבה שמשים העיצבון בליבו, אדם כזה - מי ישאנה לאותה הרוח כי מתוך צער ושברון שיש לו בלבו חלילה ימות האדם.. כי הוא לא יוכל לישא את כובד העצבות שבלבו. רבותי! 'משים עצבות בלבו' - כיצד אדם שם את העיצבון בלבו? התשובה היא: מי שצמוד למכשיר לחדשות רואה את מראות הזוועות הללו, דבר זה מכניס עצבות צמודים למכשיר, רואים את המראות האלו, זה מכניס לכם עצבות.

מאמינים אנחנו ליצרן. ויוצר האדם אומר לנו: יצירי כפי, אני יצרתי אתכם, ואני גם עשיתי את כל המאורעות הנוראיים הללו, כל המראות המזעזעים הללו. אל לכם להיכנס לסיוטים ול... אני הקב"ה אב הרחמן בי יש את כל הרחמים שבעולם וכל זה ממני בא, כל מה שאתם עוברים זה חלק מהמסלול של הבריאה. ואתם היושבים כאן - אומר הקב"ה: "האמינו בי ובטחו עלי, תנו לי לנהל את הבריאה במסלול הראוי לה. ובזה ורק בזה יהיה לכם מנוחת הנפש."

כל אבא ואמא יש להם אחריות על כל המשפחה, על כל הילדים, על כל הבנים והבנות. כולכם. והתפקיד שלנו חלילה לא לחשוף ולא להיחשף לידיעות המזוועות, לתת להקב"ה לנהל את העולם לבטוח בו ולהאמין שמאת ה' הייתה זאת ועל ידיו וממנו אנו מושגחים.

בפרשה לאחר שקין רוצח את הבל אחיו, הקב"ה פונה אל הבל ושואל (בראשית ד', ט"ו-י'): "אי הבל אחיך.. קול דמי אחיך צועקים אלי מן האדמה" מבאר רש"י: "דמו ודם זרעיותיו" כלומר ידרשו ממך לא רק דמי הבל אחיך אלא גם דמי ילדיו וצאצאיו. נשאלת השאלה, הלא הבל בכלל לא נשא אישה והכיצד ניתן לדרוש ממנו את דמי זרעיותיו, שלא היו לו?!

יסוד גדול לומד מכאן רבי ירוחם ממיר: אדם שמתנהג שלא כראוי, לא זו בלבד שיש עליו תביעה על אותו מעשה, אלא האדם נתבע גם על כל הדברים שהיה בכוחו להוציא ולעשות והוא בכסילותו זנח אותם. לכן הקב"ה תובע את קין לא רק את דמו של הבל עצמו, אלא גם את דמי זרעיותיו, כי אולי אם הוא לא היה רצח את הבל, הוא היה נושא אישה והיו יוצאים ממנו דורות ישרים ועל זה האדם נתבע במעשיו.

מכאן רואים שאבא ואמא שלא הולכים בדרך האמונה והביטחון, אז הקב"ה יבוא אליהם בתביעה לא רק כלפי עצמם שהם לא עברו נכון את התקופה הזאת? אלא תהיה עליהם תביעה על השפעתם הלא טובה של כל הבית. על כל המזג שיהיה לבנים, לבנות, לכל הבית יהיה להורים. ועל זה הקב"ה יתבע את האדם. כל אדם ואדם יגיע לבית דין של מעלה, ישאלו אותו: "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוקיך בשמחה ובטוב לבב". כותב על כך רבינו בחיי דבר מבהיל – על איזה זמן הקב"ה יתבע את האדם שלא קיים את המצוות בשמחה – לא בעתות של שמחה בחתונה, ובשאר שמחות. אלא גם על זמנין כמו של עכשיו-עכשיו, בזמנים כאלה של מלחמה וצרה, אם כל רגע האדם יהיה נתון לחדשות ומה יהיה?! "מה אמר פיקוד העורף?! הוא ישדר דאגה ופחד?! יהיה חסר לו בעבודת ה' בשמחה ועל זה הוא יתבע!

האדם צריך להיות מחובר תמיד אל הקב"ה!

לכן אמרתי ואני חוזר ואומר, מי שעכשיו יהיה צמוד באמת לאמונה וביטחון,

יהיו לו חיים של מנוחת הנפש, והוא ישרה אווירה טובה ונכונה על כל בני הבית.

ואולם יש כאן הדגשה חשובה. מחובת כולנו להרגיש ולחוות את הצער של כל השבויים, כל הפצועים ושל כל החיילים, כל מי שנמצא בחזית - עכשיו זו מצווה מהתורה להתפלל.

תפילה בזמנים רגילים בזמנים של שגרה היא חובה רק מדרבנן, אבל עכשיו בעת צרה התפילה זו חובה מן התורה לכל שיטות הראשונים, כמבואר ברמב"ן (השגות על הרמב"ם ספר המצוות מצוה ה'). ואין תפילה אלא כשהיא באה מעומק הלב ממי שמרגיש בצרתם של כלל ישראל.

אבל כל זאת לא סתירה לאופן ההנהגה של האדם בתוך ביתו, האדם יכול וחייב להרגיש צער על הסבל שכלל ישראל עובר ולהתפלל בכל לבו ונפשו. אבל כשהוא מגיע לביתו הוא צריך להיות שרוי בשמחה ובשלוות הנפש, לחיות אמונה ובטחון ולא לקחת את הדאגה איתו ולהשפיע על האכילה והשינה שלו, להשרות מהאמונה והביטחון שלו על כל בני ביתו, כי כך ורק כך נוכל לעבור את כל התקופה הזו בלא שניפגע חס ושלום ברוח ובנפש.

פתחנו במשל על הוראות היצרן. והנמשל הוא כאמור הקב"ה יוצר האדם הוריד לנו את הנשמה חלק אלוך ממעל ויש לנשמה הוראות יצרן כיצד ניתן לעבור את כל הניסיונות בחיים כיצד ניתן לחיות חיים של שלוה, חיים של רוגע ומנוחת הנפש. המסלול וההוראה היא - 'אמונה ובטחון'.

ייתן ה' ובעז"ה יתברך כל הציבור כולם, כל מי שבאמת ייקח את המסלול הזה של אמונה ובטחון את כל ההנחיות הללו תחת ההנחיות של פיקוד העורף, לא יכין ארגזי אוכל ומלאי מים - כולם ייצאו נשכרים עם רווח אינסופי. רבותי! דעו: הקב"ה שומע אותנו ורואה אותנו, הוא רואה אם אנחנו באמת סומכים עליו ובטוחים בו. בטחון זה הוא מה שיהווה ומהווה עבורנו ועבורכם זכויות עצומות ליום הדין. הקדוש ברוך בכבודו ובעצמו יזכיר אתכם לטובה - אתם בטחתם בו והוא יזכור לכם חסד של לכתך אחרי במדבר.

הקב"ה יעזור שבזכות זה נזכה לגאולה קרובה. ויעזרנו הקב"ה שנזכה כולנו לחיים שלווים למנוחת הנפש, לראות ישועות גדולות בקרוב, כן יהי רצון ונאמר אמן.

תמיד רצית לדעת ...

1. האם בטחון בה' שייך גם במצב של סכנת חיים ממש?
2. האם עבודת הביטחון היא ראויה לכל אחד, בלי הכנת. או שהיא זקוקה להכנה?
3. האם הוא בהכרח שלפני הישועה צריכים לעבור מסלול של חושך - החושך הוא סיבת האור?
4. מתי אדם צריך להיות בשמחה, בשעה שרואה את צמיחת הישועה, או בשעת החושך ממש?
5. האם הביטחון של האבא משפיע על בניו ובנותיו, הגם שהם לא עוסקים בביטחון?
6. איך ההנהגה הראויה להיות בשעת ביקור רופאים?
7. איך אפשר לברך על הרעה בשמחה כשם שמברך על הטובה?
8. בכל ניסיונות החיים האם הישועה היא התכלית, או עצם התקווה להשיי"ת היא התכלית?
9. בכל ניסיונות החיים, האם הבוטח בהשיי"ת בוודאות ברוגע בלי דאגות, היא הנותנת את האפשרות להשיי"ת למלא כל משאלותיו?
10. הבוטח בהשיי"ת בדרגה גבוהה האם יכול לומר לכולם בשעת החושך, בוודאות אני יאמר שירה?

את המענה לתשובות הללו ועוד, תוכלו לקרוא בגיליון הנפלא שלפניכם!

מוקדי הפצה

בני ברק - כולל חזו"א / צעירים פונוביז' / נחלת משה / בית אהרן פ"כ /
ימצא חיים / היכל מאיר / אנטר / לוקווע / ביה"ח מעיני הישועה / אהלי שם
ירושלים - גאולה / סנהדריה / נווה יעקב / רמת שלמה / גבעת זאב
מודיעין עילית, אשדוד, נתיבות, בית שמש, ביתר, נתניה, רהובות,

עפולה, רכסים ומעלות

להערות והארות וכן לכל עניין אחר ניתן לפנות

לפלא' 052-7174414

לתרומות, הנצחות והפצה באזור מגוריק במספר הנ"ל

לקבלת הגיליון במייל rmb8009@gmail.com

כל הזכויות שמורות

עיצוב ועימוד - בית העימוד - 0527672674